

GAZETA LWOWSKA.

Z *Dodatkami dziennym i tygodniowym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów.*
Z *pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 centów wal. austr. — Inscrycja w półkolumnie, drukiem garmont 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.*

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Włochy. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

Rozprawy lwowskiej Izby handlowo-przemysłowej na 5tem zwyyczajnem posiedzeniu dnia 20. marca 1860 pod przewodnictwem prezesa Izby p. Józefa Breuera.

(W wyciągu urzędowym.)

Uchwała c. k. Namiestnictwa z dnia 7. stycznia 1860 l. 56.311 Izba otrzymała wezwanie przedłożyć projekt względem połączenia lub rozdzielania już istniejących i utworzenia nowych korporacji zarobkowych na podstawie nowej najwyższym patentem z dnia 20. grudnia 1859, uchwalonej ustawy zarobkowej, i podać oraz wniosek względem terytoryalnego obrębu dla każdej z tych korporacji.

Zebrawszy data potrzebne do rozwiązania tak ważnego zadania, częścią za pośrednictwem magistratu Lwowskiego częścią przez c. k. urzęda powiatowe, zbadawszy mianowicie życzenia i zdania istniejących we Lwowie korporacji zarobkowych, tudzież osób zarobkujących, które do żadnej korporacji nienależą, przedłożył sekretarz Izby jako referent wyznaczonej ku temu komisji następujące uwagi i propozycje:

Co do ugrupowania korporacji na podstawie 7go rozdziału nowej ustawy zarobkowej, należy uwzględnić nie tylko postanowienia tej ustawy, ale i życzenia już istniejących korporacji tudzież osób zarobkujących, które dotychczas do żadnej korporacji nienależą, lecz na mocy §. 106 ustawy zarobkowej do pewnych korporacji wcielone być mają. Należy uwzględnić ich życzenia o tyle, o ile się nie sprzeciwiają nowej ustawie. Niemniej należy mieć na względzie także cel wyższy, do którego dąży nowa ustawa, mianowicie podniesienie i ożywienie zarobkowości. Referent wychodzi z tego zdania, że czem większa będzie liczba członków jednej korporacji, tem łatwiej zdoła ona cel swój wytknięty nową ustawą osiągnąć, tem łatwiej zdoła ponieść wspólne ciężary potrzebne do osiągnięcia tego celu, a które na pojedynczych członków mają być rozdzielone.

Czem więcej więc spowinowaconych albo też według okoliczności różnorodnych zarobkowości (§. 106 ustawy) jedna korporacja obejmować będzie, z tem większą łatwością zdoła odpowiedzieć wymaganiom nowej ustawy i zadość uczynić zobowiązaniom objętym statutami (§. 127 ustawy).

Spodziewać się należy, że przy stosunkowo małej liczbie zarobkujących tak w stołecznym mieście Lwowie jak i na prowincyi, mające się obecnie tworzyć korporacje z czasem pojmą korzyść własną, i zwolna (na mocy §. 109 nowej ustawy) za wzajemnem porozumieniem we wspólnym interesie łączyć się będą w większe korporacje. Z tego stanowiska wychodząc życzyliby wypadało, ażeby w każdym obrębie terytoryalnym istniały tylko dwie korporacje: jedna dla handlu, druga dla rękodziel. Ale ponieważ Izba w propozycjach swoich niemoże postępować bezwzględnie, lecz według możliwości powinna mieć wzgląd na objawione życzenia stron interesowanych, o ile te życzenia nie są przeciwne dobru wspólnemu lub postanowieniom nowej ustawy, przeto tworzenie takich zbiorowych korporacji, mianowicie we Lwowie, referent przedkłada tylko jako cel, do którego w interesie stanu handlowego i przemysłowego dążyćby należało. Zaś na prowincyi, gdzie handel i przemysł jeszcze na bardzo niskim stoi stopniu, a liczba rzemiosł równie jak i rzemieślników nader jest nieznaczna, już teraz byłoby najstosowniej, gdyby się korporacje od razu ukonstytuowały według dwóch kategorii, to jest w każdym obrębie terytoryalnym na korporację handlową i na korporację przemysłową.

Z innych pojedynczych klas zarobkowych miasta Lwowa, które przedłożone zostały w zwięzłym wyciągu c. k. Namiestnictwu, okazuje się, że klasy zarobkujące po większej części nie pojmują doniosłości nowej ustawy zarobkowej; niektóre nawet przeciwne są jej postanowieniom. Referent zwraca szczególnie uwagę na to, że znaczna liczba istniejących obecnie chrześcijańskich korporacji zarobkowych, życzy sobie albo pozostać w terażniejszym składzie, albo łączyć się z innemi, jednak pod tym warunkiem, ażeby izraeli-

lici tej samej kategorii zarobkowej wyłączeni byli z korporacji. Ponieważ nowa ustawa zarobkowa nigdzie niedopuszcza tworzenia osobnych korporacji ze względu na różność wyznania religijnego, i w ogóle żadnego nie zawiera postanowienia odnoszącego się do wyznania religijnego, przeto wnosić należy, że każda korporacja mająca się utworzyć na mocy nowej ustawy obejmować powinna zarobkujących pewnej kategorii bez różnicy czy to są chrześcijanie czy izraelici. Według przepisów ustawy niemoga przeto osoby zarobkujące podług upodobania tworzyć korporacji odróżniających się wyznaniem religijnem. Niektóre z chrześcijańskich korporacji zarobkowych we Lwowie podały jako powód pożądanego wykluczenia izraelitów, że posiadają własny majątek, i nie chcą dzielić się nim z izraelitami. Powód ten jest bezzasadny, gdyż na mocy postanowienia w §. 130 nowego regulaminu zarobkowego przy tworzeniu nowych korporacji prawa członków byłej korporacji do dawnego jej majątku przechodzącego na własność korporacji nowej wyraźnie są zapewnione, albowiem członkom zespolonym dawniej w osobną korporację, przysłużyć mają te same korzyści, do jakichby mieli prawo, gdyby się ich korporacja w dawnym stanie była utrzymała. Odrębne więc religijne lub dobroczynne cele byłych cechów, gremiów i t. d. niezostają naruszone tworzeniem nowych korporacji. Obawa o uszczerbek w dawnym majątku wspólnym z powodu przystąpienia żydów do tworzącej się korporacji jest przeto zupełnie bezzasadna. Z drugiej zaś strony wymaga własny interes każdej tworzyć się mającej korporacji, ażeby jak najwięcej liczyła członków, natenczas bowiem każdy członek z osobna mniejsza będzie wnosił wkładkę na pokrycie wspólnych potrzeb korporacji. Przytem cele korporacji wyknięte w §. 114 nowej ustawy zarobkowej tylko przez połączenie wszystkich zarobkujących jednej kategorii bez różnicy wyznania religijnego będą mogły być osiągnięte, gdy przeciwnie na wypadek podziału według wyznania, utrzymanie porządku między członkami korporacji, mianowicie ze względu na stosunek chłopców terminujących i czeladzi, ze względu na zakładanie, utrzymanie i dozorowanie szkół rzemieślniczych, załatwianie sporów itd. największym podlegałyby trudnościom i przeszkodom. Zważywszy że rozłączenie według wyznania religijnego osób zarobkujących jednej kategorii ani w ustawie nie jest uzasadnione, ani pogodzić się nieda z wspólnym interesem tworzyć się mających korporacji, referent jest tego zdania, że różnica w wyznaniu religijnem niepowinna być przeszkodą w połączeniu chrześcijan i żydów tej samej kategorii zarobkowej w jedną korporację, przeto też w następnej propozycji niezostały uwzględnione odnośne życzenia niektórych istniejących obecnie korporacji zarobkowych. Uwzględniając zaś ile możliwości inne życzenia tych korporacji, o ile pogodzić się dały z postanowieniami nowej ustawy i z celami tą ustawą wytkniętymi, wnosi referent następującą propozycję względem uregulowania korporacji zarobkowych na podstawie ustawy z dnia 20. grudnia 1859.

A. Dla stołecznego miasta Lwowa w obrębie terytoryum Lwowskiego okręgu podatkowego:

1. Piekarze, młynarze, krupiarze, mączarze, cukierniki, piernikarze.
2. Rymarze, siodlarze, garbarze, stelmachy, lakierniki, malarze, powroźniki, tapicery, szcztotkarze, szmuklerze.
3. Stolarze, tokarze, bednarze, grzebieniarze, koszykarze, fajczarze, parasolniki, pozłotnicy, malarze szyldów i napisów, guzikarze, fabrykanci instrumentów muzycznych, introligatorowie.
4. Szylnicy, oberżyści, traktyernicy, kawiarze.
5. Fiakry, furmanie, osoby trudniące się wynajmowaniem powozów i koni.
6. Rzeźnicy, wędliniarze, kiełbaśniki, handlarze mięsem, rybami, dziecizną.
7. Korporacja budownicza: budowniczowie, przedsiębiorcy budowli, mularze, kamieniarze, cieśli, kominiarze, gipsownicy, cegłanicy, gancarze, szklarze, brukarze, rzeźbiarze, ogrodnicy.
8. Kowale, ślusarze, blacharze, kotlarze, rusznikarze, mosiężnicy, złotnicy, nożownicy, gwoździarze, zegarmistrzowie, jubilerzy, mechanicy, konwisarze.
9. Gremium kupieckie: kupcy płacący rocznego podatku zarobkowego przynajmniej 52 zł. 50 c. w. a., składy uprzyw. fabryk krajowych i większych przedsiębiorstw przemysłowych, jeżeli mają osobne otwarte sklepy, agencje towarzystw asekuracyjnych, które własne komandyty mają we Lwowie, tudzież księgarze, antykwaryusze, drukarze.

10. Kramarze, tandyciarze, handlarze wiktuałami.

11. Mydlarze, woskownicy, producenci i handlarze nafty, olejjarze, fabrykanci świec stearynowych, fabrykanci zapatek.

12. Szewcy.

13. Krawcy, kuźnierze, rękawicznicy, kapelusznicy, modniarki, farbiarze, szwaczki, fryzjerzy, perukarze.

B. Dla prowincyi.

Ponieważ według dat, jakie Izba zebrała za pośrednictwem c. k. urzędów powiatowych, w całym okręgu Izby z wyjątkiem kilku miast nieistnieją żadne korporacje cechowe, a i te w swoim zakresie działania ograniczają się tylko na cele pobożne, z innych zaś względów na prowincyi mianowicie w okręgu Izby istniała w istocie zupełna lub nieregulowana wolność zarobkowania; ponieważ rozmaite kategorie zarobkowości na prowincyi wcale nie są liczne, przeto referent wnosi, ażeby Izba proponowała c. k. Namiestnictwu, by w terytoryalnym obrebie każdego c. k. urzędu powiatowego w siedzibie urzędowej utworzono po dwie korporacje, jedną handlową czyli kupiecką, drugą przemysłową czyli rękodzielniczą.

Powyższe propozycje przyjęła Izba jednogłośnie i uchwaliła na podstawie przedłożonego referatu zdać sprawę c. k. Namiestnictwu.

Adolf Rudyński, sekretarz.

Hiszpania.

(Aresztacje w Madrycie. — Depesze w sprawie Ortegi. — Dekret Królowej. — Ostatnia walka z Maurami.)

W Madrycie liczne aresztacje. Prócz pana Mirales, sekretarza Ortegi, przyaresztowano także, których dawniejsze stosunki były podejrzane. — Hrabia Montemolin, jego brat i Cabrera mieli uknąć. O udziale ich nie wątpią tem bardziej, że do nich należał pan Jaime Mur, były pułkownik jeneralnego sztabu Cabrery. Jaime Mur, bogaty właściciel dóbr w Tortozie, gdzie wywiera wielki wpływ na swą partję, nie byłby zapewne brał udziału w przedsięwzięciu Ortegi, gdyby nie był pewny, że jego jenerał czynnie wystąpi. Ortega miał oświadczyć, że uczyni nadzwyczajne odkrycia. Sądzą jednak, że względem niego użyją całej surowości praw, zwłaszcza że opinia publiczna oświadcza się za bezwzględne ukaraniem.

— *Gaceta de Madrid* zawiera następującą depeszę telegraficzną:

Saragossa, 3. kwietnia. Kapitan jeneralny z Aragonii do J. Excel. tymczasowego ministra wojny: „Jenerał i szef 2. korpusu armii donosi mi telegraficznie z Barcelony z 3. b. m.:

Ortega był wczoraj w Rapita; brygadyer Corre, który przybył powozem kurierskim z Walencji, miał z nim rozmowę. Jenerał żądał od niego wyjaśnień o stanie rzeczy w kraju, i dziwił się temu, że w Andaluzyi, Walencji i Aragonii nic nowego nie zaszło. Oświadczył dalej, że rząd kazał mu udać się z wojskiem do Rapity, lecz przybywszy tam nie zastał ani żywności dla żołnierzy, ani amunicyi dla artylerji. Jest to najlepszym dowodem, że wojsko nie wiedziało nic o zdradzie swego wodza. Wysłano za nim w pogon oddziały wojskowe, z którymi się także połączy. Usposobienie mieszkańców w Katalonii jest jak najlepsze, wszyscy potępiją Ortęę i ofiarują pomoc swoją. Bank barceloński oświadczył gotowość zaliczenia w razie potrzeby 40 milionów.“

Barcelona, 3. kwietnia. „Dziwne zachowanie się Ortegi po jego wylądowaniu w Los Alfigues wzniciło podejrzenie u szefów oddziałów wojskowych; mimo to jednak wypełniali oni rozkazy dawane im przezeń w imieniu Królowej. Niedowierzenie to przyjęło go jednak trwoga, i wkrótce ratował się ucieczką.

Szef karabinierów z Majorki przybył do Tortozy dla złożenia sprawozdania z tem zapewnieniem, że wojsko pozostało wierne rządowi Królowej, i że nigdy nie myślało o rokoszu; jedną część wojska tego wyprowadzono w pogon za zbiegłym jenerałem.“

Gubernator prowincyi Tarragona do ministra spraw wewnętrznych:

Tarragona, 3. kwietnia. „Alkalda z Tortozy donosi telegraficznie: Komendant karabinierów donosi o poddaniu się tych wojsk, które zostawały pod rozkazami jenerała Ortegi. Sprawdzono je podstępnie, lecz po odkryciu prawdziwych zamiarów jenerała oburzyło się wojsko, i dało ognia do niego. Ortega spiąwszy konia ratował się spieszną ucieczką, lecz wysłano za nim w pogon część wojska.“

Gubernator Tarragony do ministra spraw wewnętrznych:

Tarragona, 3. kwietnia. „Alkalda z Tortozy donosi mi o godzinie 6. wieczorem. Dowiaduję się właśnie za rzecz pewną, że Ortega w towarzystwie czterech osób, między którymi znajduje się i pewien mieszkaniec tutejszy, nazwiskiem Jaime Mur, ratował się ucieczką. Wszyscy oficerowie wojsk uwiedzionych przez Ortęę przybyli do miasta. Bataliony stoją za miastem. Wysłałem depesze telegraficzne do rozmaitych gubernatorów, by przytrzymali buntownika.“

Kapitan jeneralny do Jego Excel. tymczasowego ministra wojny:

Burgos, 3. kwietnia. „Komendant ligi z Arandy pobit pod Baltabados bandę powstańców z Aranda del Duero. Rozprószono ją zupełnie, i tylko czterech jeźdźców i kilku pieszych zdołało się ratować ucieczką w kierunku do Villavilla i Rubilli. Zwierzchności miast i prowincyi Saragossy, Tarragony i Barcelony podały do Królowej adresu zyczliwości i przywiązania.“

Jenerał en chef armii drugiej do ministra wojny:

Barcelona, 4. kwietnia. „Wysłano do Mahon kapitan ze sztabu jeneralnego powrócić już ztamtąd. Nie wiadano tam nic o

zamiarze Ortegi, który wydał tam polecenie, by bataliony prowincjonalne z Tarragony i Lerydy udały się do Palmy, gdzie książę bawarski miał je przeglądać, i gdzie zluźwane być miały przez inne bataliony.“

(C. d. n.)

Anglia.

(Nowiny dworu. — Mianowania w poselstwach. — Odpowiedź p. Horsman na zarzuty wyborców. — Doniesienia z Japonii.)

Londyn, 11. kwietnia. Królowa wyjechała przedwczoraj z księciem małżonkiem i księżniczką Alice do obozu w Aldershot.

— Urzędowa *Gazette* donosi mianowanie p. Charles Alison, terażniejszego sekretarza poselstwa w Konstantynopolu, angielskim posłem w Teheranie, a pana George Fagan, terażniejszego sekretarza poselstwa przy federacyi argentyńskiej, sprawującym interesa i jeneralnym konzulem przy republikach Guatemała, Nicaragua, Costa-rica, Honduras i Salvador.

— Członek izby niższej Horsman wystąpił w liście otwartym przeciw wotum nieufności swych wyborców i stara się usprawiedliwić, dlaczego przyłączył się do opozycyi, lubo dawniej hołdował zasadom dzisiejszego rządu. W liście swym otwartym, adresowanym do swego przyjaciela, wyborcy Stroud, wyraża się między innymi:

„W dwóch kwestyach głównie wynurzyłem się przed moimi wyborcami, to jest w kwestyi reformy i polityki zewnętrznej. Co do rządowego bilu reformy, to okazało się już dość jasno, że rząd nie wniósł go, aby rzeczywiście na szerszej podstawie zreformować parlament ale tylko aby nie złamać przyjętego zobowiązania. Co do polityki zewnętrznej przypominałem od kilku lat moim wyborcom, że zaczęta polityka Francyi zmusi nas do większych uzbrażeń i pomnożenia podatków. Powiedziałem im jeszcze przed dwoma laty: Ufajcie Cesarzowi Francuzów, ile wam się podoba, ale nie zaniedbajcie utrzymywać naboże wasze w dobrym stanie. Pod koniec ubiegłej sesji parlamentu — było to dnia 9. sierpnia — protestowałem otwarcie, że gabinet angielski tak bardzo popierał Cesarza Francuzów we Włoszech. Przestrzegałem naszych ministrów przed zaborczeniemi zamiarami Francyi zapowiadając im, że na końcu zdawać się będą jej spółnikami. W pierwszym tygodniu bieżącej sesji przedkładając traktat handlowy parlamentowi; podniósł kanclerz skarbu kwestję, czy ścisłe przymierze Francyi z Anglią w jakikolwiek bądź stosunkach może stać się szkodliwym. Odpowiedziałem zaraz: byłoby w samej rzeczy szkodliwym, gdyby nas oddaliło od reszty Europy. Było to dnia 27. stycznia a dnia 14. marca napierałem ponownie na rząd, aby zbliżył się do innych mocarstw kontynentu, a mianowicie połączył się z Prusami w obec spólnego niebezpieczeństwa, jakie zagraża ze strony Francyi.

Podobna polityka nie miała jeszcze wówczas żadnych za sobą widoków, ale zaraz w 14 dni później dnia 26. marca oświadczył lord Russell wśród powszechnych oklasków zgromadzenia, że ministerjum angielskiemu otworzyły się naraście oczy, i że wychodząc z dotychczasowego obłędu zrzeka się przymierza z Francją i ogładnie się za innymi aliansami europejskimi, które ja przedtem jeszcze odważyłem się polecać. Wszyscy liberaliści w Anglii i Europie przyjęli z radością to oświadczenie, tylko wyborcy w Stroud zganili mą nieufność w obec Francyi. A przecież gdyby lord John Russell przed miesiącem odezwał się w podobny sposób jak teraz, lub gdyby ministerjum oświadczyło zawczasu, że w razie zaboru Sabaudyi nie może być mowy o przymierzu i traktacie handlowym, to pewnie nie byłoby dziś żadnej kwestyi sabaudzkiej. To samo utrzymuje jak słyszę i Cesarz Francuzów, oskarża się bowiem, że gabinet angielski wprowadzał go w błąd jak zawiódł go dawniej przy bilu spiskowych i jak zawiódł Cesarza rosyjskiego podczas wojny wschodniej. Obwiniają mnie, że wystąpiłem przeciw traktatowi handlowemu i budżetowi. Obstać przytem, że parlament został oboma temi wnioskami zaskarżony niespodziewanie, i mam to zadosyćuczynienie, że prawie wszystkie niezawiste dzienniki krajowe potępiły traktat i budżet wraz zemną. Nie odstępuję także od tego, że nie należało obalać gabinetu lorda Derby, bo dzisiejszy nie jest silniejszy od niego a lord Palmerston z dwóch przyczyn nie przystoi na prezydenta ministrów — raz że igraszke wyprawia z reformą, a powtóre że ugiął i ukorzył się przed Francją.“

— Niedawno przedłożył rząd parlamentowi swą korespondencję z reprezentantem angielskim w Japonii, p. Rotherford Alcock. Dokumenta te obejmują blisko sto arkuszy, a potwierdzają głównie, co dawniej już było wiadomo, że jeżeli stosunki europejskie z Japonią pogorszyły się na nowo, to główna tego wina spada na swawolę i zuchwałstwo europejskich majtków, tudzież chciwość i niesumiennosc europejskich kupców. Niezawodnie podniosła także otuchę Japonii klęska Anglików odniesiona w Chinach, bo odtąd postępuje rząd z większą niż przedtem bezwzględnością.

Francya.

(Powrót wojsk włoskich. — Obóz w Tuluzie. — Uzbrojenie fregaty wojennej. — Regulacje celne. — Wypadki dzienne. — Narady względem cel dyferencyalnych.)

Parż, 12. kwietnia. *Patrie* zawiera następujące półurzędowe oświadczenie:

„Jeden z dzienników medyolańskich donosi, że na mocy nowych rozkazów dywizye Autemarre, Uhrich i Bourbaki mają pozostać w Lombardyi. Wiadomość ta jest fałszywa. Dywizya Uhrich wyruszyła już w pochód, dywizya Bourbaki zaś wyrusza dnia 12go b. m. Najpóźniej podobno odejdzie dywizya Autemarre, lecz nie

wyływa ztąd, aby wymarsz był powstrzymany. Ewakuacja postępuje dalej i zawisła tylko od przeciągu czasu, jakiego wymaga nieodzownie.“

— Jeden z francuskich dzienników prowincjonalnych donosi, że w ciągu lat utworzony będzie w pobliżu Tuluzy wielki obóz dla ćwiczeń wojennych. Jeden zaś z dzienników marsylskich podaje następującą wiadomość z Tulonu.

— „Depesza ministryalna nakazała parową fregatę wojenną „Vauban“ postawić niezwłocznie na stopie wojennej. Uzbrojony w potrzebną artylerję ma okręt ten dnia 6go b. m. wieczór odplłynąć na stacyę do Nissy i Villafranka.“

— *Monitor* dzisiejszy ogłasza dekret cesarski, który najwyższej radzie dla handlu, przemysłu i rękodzielnictwa nakazuje ułożyć przeciętne ceny towarów, przypuszczonych na mocy traktatu handlowego z Anglią do Francji. Jednocześnie ma pomieniona rada zająć się ustalaniem celi od wartości.

— *Pays* zgadza się zupełnie z upomnieniem, jakie na zarzuty podniesione przeciw Anglii otrzymał wspólnie z dziennikiem *Patrie*, i rad przyjmuje wiadomość, że Anglia niesłusznie podejrzewana hołduje podobnie jak rząd francuski zasadom porządku. „Zasady rewolucyjne — mówi dosłownie — mają wielką potęgę i licznych zwolenników, i życzyłyby, aby wszystkie narody wielkie połączyły się do wspólnej z niemi walki.“

Patrie ubolewa, że z pewnej strony „lekkomyślnie i może w własnych widokach“ rozsiewają o wypadkach w Sycylii wiadomości, które mogą zniepokoić Włochy i Europę. „Ci nie pojmują prawdziwego dobra półwyspu — pisze dosłownie dziennik półrządowy — co radziłyby nowe wzniecać agitacye. Pierwszą potrzebą Włoch jest dzisiaj porządek. Zawaczenie spokoju i porządku w Neapolu lub Sycylii musiałoby rozpocząć właśnie dzieło w Turynie jeśli nie zachwiać, to przynajmniej przewlec w swym rozwoju. Byłoby ciężkim błędem przypuszczać, żeby niepokoje w którejkolwiek części Włoch mogły wypaść na korzyść królestwa Włoch północnych. Rozruchy w Neapolu nabrałyby kłopotów Turynu, o tem musi być przekonany każdy, kto dobrze pojmuje stosunki.“

— Jak donosi *France centrale* toczą się negocjacye między francuskim i angielskim rządem względem zniesienia celi dyferencyalnych i zrównania wzajemnych pawilonów. Pierwszych właścicieli okrętów powołano do Paryża, ażeby dali swoje zdanie. A że oni nie sprzyjają temu rozporządzeniu, więc żądali na przypadek przyjęcia ulgi w nabywaniu okrętów za granicą. Następnie żądali uwolnienia cieśli i robotników okrętowych od służby na flotach wojennych, przezco żegluga handlowa otrzymałaby większą liczbę robotników po umiarkowanych cenach. Rezultat ważnej tej negocjacyi nie jest jeszcze wiadomy.

Belgia.

(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.)

Bruxela, 9. kwietnia. Książę Brabantu obchodzi dnia dzisiejszego 26 rocznicę swych urodzin, i według konstytucyi otrzyma głos stanowczy w senacie, na którego obradach potąd miał tylko głos doradcy. — Dzisiaj wieczorem oświetlono rzesisto wszystkie domy publiczne. — Utrzymują tutaj, że p. Veuillot wydawać będzie znou na wyraźne żądanie dworu rzymskiego dziennik *Univers* i nadal.

Włochy.

(Wybór prezydenta. — Pogrzeb generała Quaglia. — Petycja mieszkańców Nissy. — Doniesienia z Sycylii.)

Jak wiadomo z telegramu, utrzymał się przy wyborze prezydenta sardyńskiej izby deputowanych większością stu głosów, kandydat rządowy p. Lanza, były minister i przyjaciel Cavoura.

— Pogrzeb generała Quaglii, prezydenta z wieku izby deputowanych, odbył się dnia 8go b. m. W orszaku żałobnym znajdowali się wszyscy deputowani, tylko Garybaldi pozostał podczas nabożeństwa w kościele w pałacu zgromadzenia. Rozniosło się to zaraz między ludem, i liczny tłum zgromadził się przed domem posiadzeń. Przywołany okrzykami ukazał się Garybaldi na balkonie i odezwał się do tłumów:

„Gdyby losy Nissy zawisły od ludności turyńskiej, nie odpadłoby miasto to nigdy od naszej ojczyzny! Dziękuję wam w imieniu opuszczonej Nissy!“

— *Patrie* donosi: „Okolo trzystu kupców nissejskich zgromadziło się dnia 8go b. m. i podpisało petycyę, aby zwrócić uwagę Jego ces. Mości na nowe stosunki handlowe, jakie musi wywołać wcielenie tych krajów do Francji. Petycyę tę złożyła deputacya w ręce senatora Pietri, od którego otrzymała zapewnienia, że jak tylko Nissa wcieli się stanowczo do Francji, nie omieszka rząd zbadać dokładnie potrzeby i stosunki handlowe miasta.“

— Dzienniki turyńskie nie przestają apewniać — pisze wieczorna *Gazeta wiedeńska* — że powstanie w Sycylii rozszerza się ciągle, że rząd musi ciągle nadsyłać nowe wojska z kontynentu, że 10.000 powstańców skoncentrowało się w głębi wyspy, i przeważszy komunikacyę kanałową, oblegają ciągle stolicę, i że wreszcie w samym Neapolu wielkie panuje wzburzenie. Depesza telegraficzna z Londynu z dnia 11go b. m. donosi tymczasem, że powstanie przytłumiono zupełnie, że ludność zachowuje się spokojnie, a wielu obywateli ziemskich ofiarowało pomoc swą rządowi. Z Marsylii piszą pod dniem 11go, że zwykły paropływ pocztowy powi-

nien był jeszcze przed dwoma dniami przybyć z Neapolu, lecz gwałtowne burzy powstrzymały jego przyjazd.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 15. kwietnia. Depesza z Marsylii potwierdza wiadomość o zaburzeniach w Messynie, i że przytłumiono je jeszcze w poniedziałek wieczorem. — Powstańcy wyparci z miasta pierzchli na prowincye. — Paropływ, który wieczoraj zawinął do Marsylii, przywiózł wiadomość, że w Palermo spokojnie.

Londyn, 15. kwietnia. Dzisiejszy *Observer* donosi: Delarive, poseł szwajcarski, miał wczoraj w obecności lorda Russell posłuchanie u Królowy. — Dotychczasowy pierwszy sekretarz ambasady w Konstantynopolu, sir Alison, zajmie posadę posła angielskiego w Persji w miejsce sir Rawlinsona.

Telegraficznemu biurowi Reutera donoszą z Paryża: Francya wyda do mocarstw, które podpisały konkluzyjny akt wiedeński, memoriał, w którym stara się dowieść na podstawie strategicznej, że Francya, jeśli by myślała kiedykolwiek o zagrożeniu neutralności Szwajcaryi, mogłaby to uczynić pomimo gwarancji traktatów z roku 1815, gdyż gościniec wojskowy, który wiedzie dzisiaj z Francji do Niemcy, nieprzerzyna już prowincyi Faucigny i Chablais, lecz znajduje się na innym punkcie, nienależącym do neutralnych okęgów. Na tej podstawie dowodzi Thouvenel, że wcielenie Sabaudyi do Francji niezmienia wcale strategicznej pozycyi Szwajcaryi i przeto niepociąga za sobą niebezpieczeństwa, jakie upatruje w tem szwajcarska rada federacyjna.

Turyń, 14. kwietnia. Parlament odroczone dziś do 1. maja. — Król udał się z Florencyi do Bononii dla zwiedzenia legacyi.

Rzym, 13. kwietnia. Wczoraj zrobiono tu wielką manifestacyę na pamiątkę powrotu Papieża w roku 1850. Ojciec św. był wczoraj zrana w kościele św. Agnieszki, celebrował mszę świętą i komunikował przeszło 500 ludzi. Gdy powracał do Watykanu, towarzyszyły mu okrzyki ludu. Wieczorem było miasto oświetlone. — Książę Rochefoucauld ofiarował Papieżowi w darze 12 dział gwinutowanych.

Madryt, 12. kwietnia. Syn generała Ortegi podał prośbę do Królowy, błagając o łaskę dla swego ojca.

Wiadomości handlowe.

(Targ na bydło we Lwowie.)

Lwów, 17. kwietnia. Na wczorajszy targ przypędzono 80 sztuk bydła rzeźnego, mianowicie z Kamionki 2 stada po 10 i 14 sztuk, a z Dawidowa 2 stada po 11 i 45 wołów. Z tej liczby sprzedano — jak nam donoszą — na targu 69 wołów na potrzeb miasta, i płacono za woła, mogącego ważyć 280 \mathcal{F} mięsa i 30 \mathcal{F} łożu, 58zł.50c.; sztuka zaś, którą szacowano na 350 \mathcal{F} mięsa i 70 \mathcal{F} łożu, kosztowała 72zł.50c.

(Targ Olomuncki na woły.)

Olomuniec, 4. kwietnia. Na dzisiejszym targu było 165 wołów z Galicyi, z których jednak 67 sztuk nie sprzedano. Ceny spadły w porównaniu z przeszłym tygodniem, i ceniar mięsa wypadł na 20zł. 80c. Za najlepszą parę wołów wagi 800 \mathcal{F} mięsa i 120 \mathcal{F} łożu płacono 185zł.; za najpośledniejszą wagi 520 \mathcal{F} mięsa i 20 \mathcal{F} łożu 102 zł.; cena przeciętna z 65 sprzedaży wypadła na 140zł. 80c. za 625 \mathcal{F} mięsa i 55 \mathcal{F} łożu.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 17. kwietnia.

Hotel rosyjski: PP. Hubert Alojzy, c. k. podpułkownik, z Wiener Neustadt. — Białobrzęski Stan., z Dzidziłowa.

Hotel europejski: Pierzchała Ign., z Uszkowiec. — Zawadzki Mikołaj, z Bełzca. — Chwalibóg Jan, z Lipowiec.

Hotel Langa: Br. Schloysnik Teodor, c. k. pułkownik; Kasten Karol, c. k. rotm.; Zembery Michał, c. k. rotm., i br. Tessin Albr., c. k. rotmistrz, z Gródka.

Hotel angielski: Smarzewski Alex., z Artasowa. — Wiktor Tadeusz, z Świrza.

Pod kolej żelazną: Morawiecki M., c. k. notar., z Złoczowa. — Trylewski Ant., c. k. porucznik, z Brzeżan.

Do domu zajezdnego nr. 509 $\frac{3}{4}$: Pemczanski Jędrzej, z Czerecza.

Do domu zajezdnego nr. 509 $\frac{3}{4}$: Morawski Tym, z Tarnopola.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 17. kwietnia.

PP. Czerwiński Stan., do Mieczyszczoza. — Czernański Jul., do Glińska. — Jasiński Franc., do Zahajpola. — Rzepecki Leop., do Serwirów. — Starzyński Boj., do Derewni. — Hr. Wodziecki Kaz., do Olejowa. — Kralop W., c. k. porucznik, do Gródka. — Katyński Jul., do Wiszenki. — Szwejkowski Jan, do Radruza.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 16. kwietnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprawdzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza według wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	330 83	+ 3 1 ⁰	69.7	połud.-wsch. sł	pochmurno
2. god. po poł.	330.79	+ 9 3 ⁰	47.2	" "	" "
10. god. wiecz.	330 84	+ 3 0 ⁰	76 7	" "	jasno

TEATR.

Dziś na scenie polskiej po raz pierwszy: „Konkurent i mąż,” komedia w 2ch aktach Józefa Korzeniowskiego, i „Pięć siostr a jedna,” komedia w 1 akcie L. A. Dmuszewskiego.

Termina

obrotu spraw i papierów giełdowych.

Wypłaty:

Od 1. kwietnia obligacye 4% pożyczki z roku 1854 razem zł. 1,936.000.

Losowania:

30. kwietnia. Losy księcia Klary.

Zbory generalne:

19. kwietnia. Austr. Towarzystwa oświetlenia gazowego.

26. kwietnia. Akcyonaryuszów towarzystwa kolei żelaznej i łopalni węgla Walfsegg-Traunthal.

30. kwietnia. Południowej kolei państwa.

7. maja. Towarzystwa tunelu w Peszcie.

21. maja. Towarzystwa młynów parowych.

24. maja. Fabryki cukru w Bernie.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 17. kwietnia

Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 79 30 Metaliki po 5% za 100 zł. 69 30; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. Obligacye in-

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 14. kwietnia.

1. Dług publiczny.

A. Państwa. pien. towar.

Table with columns for currency type (W austr. wal., Z r. 1851, ser. B., Metaliki, etc.) and values in piast and towar.

Table with columns for interest rates (Przez. do wylos. z r. 1834, Renty Cemo, etc.) and values in piast and towar.

B. Krajów koronnych

Table listing exchange rates for various regions like Niższej Austrii, Węgier, Ban. Tem., etc.

Table listing exchange rates for Dług Tyrolu, Dług Salcburga, Dług Krainy.

Table listing exchange rates for Stan oblig. domestykaln. (2%, 2 1/2%, 2 3/4%, 3%).

3. Akceje.

Table listing exchange rates for various banks and companies like Banku nar., Inst. kred. dla handlu, etc.

demnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —; Galicyi —; Bukowiny —; Akceje Banku narodowego sztuka 860 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 186 30; niższo-austr. towarzy-

Kurs lwowski.

Table showing exchange rates for various currencies (Dukat holenderski, Dukat cesarski, etc.) in Lwów.

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Table showing exchange rates for various types of promissory notes (Instytut kupił, przedał, dawał, etc.).

Table listing exchange rates for various goods and currencies (Kol. Grac.-Köfl. i Tow., Esterhazego, Salma, etc.).

Table listing exchange rates for various types of promissory notes (Banku narodowego, Banku narodowego w wal. austr., etc.).

Table listing exchange rates for various types of bonds (Kolej Elżbiety, Kol. półn., Kol. Lomh. wen., etc.).

Table listing exchange rates for various types of promissory notes (Inst. kred. dla handlu, Tow. żeg. par. na Dun., etc.).

KRONIKA.

(Dalszy ciąg główniejszych subskrypcji na nową pożyczkę państwa.) Arcyksiążę Ferdynand Max. 30 000 zł., książę Artur Rohan w Pradze 20.000 zł., bracia Porzes w Pradze, Ferd. hr. Pourtales w Pradze, A. B. Przibram w Pradze, J. A. Hellberg w Pradze, Jan Bergl w Bernie, żydowski fundusz kraj. w Bernie, tamtejsza rada gminna, Ignacy hr. Attems w Gracu, Józef Schosserer w Gracu, Józef Strohsneider w Gracu, stany styryjskie, Gerson Spitzer et Comp w Peszcie, fundusz rezerwy peszteńskiej komisji sierocińskiej, Jan Kalister w Tryeście, kopalnia węgla w Tryeście, A Schwachhofer i Vielli w Tryeście, gmina miasta Lwowa, fabryka tiulów Heinrichsthalera w Lettowitz, zakon Johanitów i hrabia J. Douglas Dietrichstein po 20.000 zł., hrabina Gabryela Dietrichstein 10.000 zł., Zygmunt Landauer 10.000 zł., A. Dur, Franciszek hrabia Gyulay, Franciszek Kaiser, synowie Enocha Kerna, Rozalia Landauer, Langraud Dumonceau, Zygmunt Lederer, masa Libingera, Alfons margrabia Pallavicini, J. G. Rath, M. Ab. Russo, Markus Schey, hrabia Schönborn, Schuller i Lustig, L i H. Stera, C. Zacharias i stowarzyszenie wdów i sierót po jurystach w Wiedniu po 20.000 zł. (D. e. n.)

(W Petersburgu) wyszedł świeżo opis tego miasta, pod względem statystycznym, przez M. Karnowicza; z niego dowiadujemy się, że Petersburg liczy obecnie 494.556 mieszkańców, między którymi jest 318.366 mężczyzn, a

176.320 kobiet. W ogólnej liczbie mężczyzn czwarta część prawie bo 73 440 składają s mi urzędnicy, wojskowi i inni oficyaliści rządowi. Największą liczbę stanowi klasa poddanych, służących i t. p., bo 120.000; prawdziwych zaś mieszczan, kupców, artystów, jest 40 000 a zatem prawie o połowę mniej niż urzędników. W ogóle zatem, więcej mężczyzn niż kobiet, bo dwa razy tyle. W rubryce urodzin i śmiertelności podobnież wymowne są cyfry. Średni stosunek wzięty z pięciu lat od r. 1853 do 1858 wykazuje urodzonych 16.855, zmarłych zaś 23 200, a zatem miasto w naturalnym porządku nie wzrasta.

(Bunt na okręcie.) Z Bostonu donoszą, że Kuliowie chińscy, podnieśli bunt na okręcie nowojerskim „Norway“. Okręt ten edpłynął z Makao i dążył do Hawany, a piątego dnia podróży wybuchł rokosz Kuliów znajdujących się w liczbie 1000 na okręcie. Ztąd przyszło do walki, w której 30 Kuliów poległo, a przeszło 90 otrzymało rany. Walka trwała od godziny 6 wieczorem, aż do świtu nazajutrz. Nad ranem zestawił kapitan okrętowy Kuliom jedną godzinę czasu do namysłu i do złożenia brosi, a w razie przeciwnym zagroził im, że każde maszty poćcinać, okręt zapalić, a sam z załogą i z zapasem żywności wsiaǳie do łodzi okrętowych, zostawiając buntowników na los szczęścia. Ta dopiero groźba skutkowała i spowodowała Kuliów do poddania się na łaskę.